

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִיסָא הָווּ אֲזִילֵי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי
 יִיסָא הָא וּדְאֵי תַנִּינֵן, כָּל בְּנוֵי דִיעֻקֵּב אֶתְקַנו
 בְּסִדְוֵרָא שְׁלִים, וְאֶתְפָּרְכוּ כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא יְאוּת
 לֵיה, מָאֵי קָא גִימָא בְּהַאי קָרָא, דְכִתְיִב, מֵאֲשֶׁר
 שְׁמִנָה לַחֲמוֹ וְגו'. אָמַר לֵיה, לָא יְדַעְנָא, בְּגִין דְלֵא
 שְׁמַעְנָא בֵיה מְבוּצִינָא קְדִישָׁא, אֵלָא אַנְתָּ וְאַנָּא גִיזִיל
 לְגַבֵי בּוּצִינָא קְדִישָׁא. אֲזִילֵי, כִּד מָטוּ לְגַבֵי דְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן, אָמְרוּ מְלָה וְשִׁאִילוּ שְׁאִילְתָּא. אָמַר לוֹן, וּדְאֵי
 רוּזָא דְחֻכְמָתָא הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, (שׁוֹפְטִים ה) אֲשֶׁר יָשָׁב לְחוּף יַמִּים וְעַל
 מִפְרָצָיו יִשְׁכֹּן, אֲמַאי יְתִיב תַּפְּן. אֵלָא מָאֵן
 דִּיתִיב בְּשִׁפְתָּא דִּימָא, אֲשֶׁתַּמִּישׁ בְּתַפְּנוּקֵי עַלְמָא. (והכא
 אֲשֶׁר דַּא פְתַחַא עַלְמָה דְצַדִּיק (ס"א דְצַדִּיק) כִּד אֶתְבְּרַבָּא לְאַרְבָּא בְּרַכָּאן בְּעַלְמָא. ס"א
 וְהַכָּא סְמוּךְ לְהַאי קָרָא, מֵאֲשֶׁר, שְׁמִנָה לַפְתָּחַא עַלְמָה דְמַתְמָן אֶתְרָקוּ בְּרַכָּאן לְעַלְמָא)
 וְהַאי פְתַחַא אֲשֶׁתַּמּוֹדַע תְּדִיר לְבְּרַכָּאן דְעַלְמָא וְאַקְרִי

לשון הקודש

וְשִׁאִילוּ שְׁאִילְתָּא. אָמַר לְהֵם, וּדְאֵי סוּד
 הַחֻכְמָה הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, (שׁוֹפְטִים ה) אֲשֶׁר יָשָׁב לְחוּף
 יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכֹּן. לְמָה יָשָׁב
 שָׁם? אֵלָא מִי שְׂיוֹשֵׁב עַל שִׁפְתַּת הַיָּם,
 מֵשִׁתַּמִּישׁ בְּתַפְּנוּקֵי הָעוֹלָם. וּכְאֵן אֲשֶׁר יְהוּ
 פְתַח עֲלִיוֹן שֶׁל צַדִּיק (שֶׁל צַדִּיק), כְּשִׁמְתַבְּרַד
 לְהוֹרִיק בְּרַכּוֹת לְעוֹלָם. וְכָאֵן סְמוּךְ לַפְּסוּק הַזֶּה
 מֵאֲשֶׁר שְׁמִנָה, לַפְתַּח הָעֲלִיוֹן, שְׁמַשֵּׁם מוֹרִיקִים

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִיסָא הָווּ הוֹלְכִים בְּדַרְדָּר,
 אָמַר רַבִּי יִיסָא, הָרִי וּדְאֵי שְׁנִינּוּ, כָּל
 בְּנֵי יַעֲקֹב נִתְקַנו בְּסִדְרֵי שְׁלָם וְהִתְפָּרְכוּ
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ, מַה נֹּאמַר
 בְּפִסּוּק הַזֶּה, שְׁכָתוֹב מֵאֲשֶׁר שְׁמִנָה
 לַחֲמוֹ וְגו'? אָמַר לוֹ, לָא יְדַעְתִּי, כִּי לָא
 שְׁמַעְתִּי מִהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, אֵלָא אַתָּה
 וְאַנִּי גַלְף לַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה. הִלְכּוּ
 כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמְרוּ דְכָר

אֲשֶׁר, וְדָא הוּא עֲמוּדָא מֵאִינוּן דְּקָאִים עֲלָמָא עֲלִייתוּ.

וְהָהוּא אֲתֵר דְּאֶקְרִי לָחֵם עֲוִנִי, מִהָהוּא אֲתֵר אֲתֵקִין
(ההוא). הָדָא הוּא דְכָתִיב מֵאֲשֶׁר שְׂמִנָה

לְחֶמוֹ, מַה דְּהוּה לְחֶמָא דְּמִסְפְּנָא, אֲתֵתְדֵר לָחֵם (עֲוִנִי)
פְּנִי (שְׂמִנָה). בְּגִין דְּאֶרִיק וְאֶרְמִי בֵּיה בְּרַכָּאן וְתַפְנוּקִין,
וְסוּפָא דְקָרָא אוֹכַח, וְהוּא יִתֵּן מֵעַדְנֵי מְלֶךְ. מָאן
מְלֶךְ, דָּא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, דְּמִנָּה אֲתֵזֶן בְּתַפְנוּקֵי עֲלָמָא.
וְדָא יְהִיב לְהָאֵי מְלֶךְ כָּל בְּרַכָּאן, כָּל חִידוֹ וְכָל טִיבוֹ.
הוּא יְהִיב וּמִנָּה נִפְקִי. אֲמָרוּ, אִי לָא אֲתֵינָא לְעֲלָמָא,
אֲלֵא לְמַנְדַּע דָּא, טִב לָן.

רְאוּבֵן בּוֹכְרָא דִיעֲקֵב הָוָה, אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, לִיָּה
הָוָה אֲתֵחֲזִי כִלְא, וְאֲתַעֲבֵר מִיָּנָה כִלְא,
וְאֲתִיָּהִב מְלָכוֹ לִיהוּדָה, בְּכִירוּתָא לְיוֹסֵף, כְּהוֹנָתָא

לשון הקודש

הפסוק מוכיח – והוא יתן מעדני מלך.
מי המלך? זו בנסת ישראל, שממנה
נזון בתפנוקי עולם, וזה נותן למלך הזה
כל הברכות, כל שמחה וכל טוב הוא
נותן, וממנה יוצאים. אמרו, אם לא
באנו לעולם אלא רק לדעת את זה –
טוב לנו.

ראובן היה בכור של יעקב. אמר רבי
חזי'א, לו ראוי הכל, והכל העבר ממנו,

ברכות לעולם ופתח זה נודע תמיד
בברכות של העולם, ונקרא אשר, וזהו
עמוד מאותם עמודים שהעולם עומד
עליהם.

והמקום שנקרא לחם עני, מאותו
מקום נתקן והוא. זהו שכתוב מאשר
שמנה לחמו. מה שהיה לחם עני, הפך
להיות לחם ועניו פנג ושמנהו, משום
שהריק וזרק בו ברכות ותפנוקים, וסוף

לְלוּי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, פִּתּוּ בַּמִּים אֶל תּוֹתֵר, לֹא
תִשְׁתָּאֵר בְּהוּ. וּמַה דְאָמַר בְּחֵי וְרֵאשִׁית אוֹנִי, הָכָא
בְּרִיָּה וּפְקֻדִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לְרַחֲמָא דְמַלְכָּא, (דְּבַעַא מִן מַלְכָּא לְמַעְבַּד בֵּית טִיבּוּ) (נִיָּא דְתַהוּ לִיה

בְּרָא וְתוּה בְּעֵי דְמַלְכָּא יַעֲבִיד לִיה טִיבּוּ) יוֹמָא תַד אַעֲבַר

בְּרִיָּה בְּשׁוּקָא, אָמַר לְמַלְכָּא, דָּא הוּא בְּרִי, וְדַאי
רַחֲמָא דְנַפְשָׁאִי. שְׁמַע מַלְכָּא, וְיַדַּע דְהָא שְׂאִיל עַל
בְּרִיָּה. כִּד יַעֲקֹב אָמַר, רְאוּבֵן בְּכוֹרִי אֶתָּה בְּחֵי וְגו',
הָכָא פְקֻדִיהָ לְמַלְכָּא.

פִּתּוּ בַּמִּים אֶל תּוֹתֵר, הָכָא אָמַר מַה דְאֶעְרַע לִיה,
דְּלֹא אִשְׁתָּאֵר (לִיה) בְּאַרְעָא, וְשָׂדֵי לִיה לְבַר

מֵאַרְעָא. לְקַבֵּל דָּא, תַד מְמַנָּא (תַּחֲמוּסָא) מְסַטְרָא
דְּמִשְׁכְּנָא לְעִילָא, דִּי מְמַנָּא תַּחֲזוּת יַדָּא דְמִיכָאֵל,
וְאָמְרִי לָהּ תַּחֲזוּת יַדָּא דְגַבְרִיָּאֵל. וּמִיכָאֵל הוּא

לשון הקודש

וְיַדַּע שְׂזָה בְּקִשׁ עַל בְּנוּ. כִּד יַעֲקֹב אָמַר,
רְאוּבֵן בְּכֹרִי אֶתָּה בְּחֵי וְגו'. כָּאֵן צְוִה
אֶת הַמֶּלֶךְ.

פִּתּוּ בַּמִּים אֶל תּוֹתֵר. כָּאֵן אָמַר מַה
שְׂאֵרַע לוֹ, שְׂלֵא נִשְׂאֵר וְלוֹ בְּאַרְצֵי וְנִזְרַק
לְחוּץ לְאַרְצֵי. כְּנִגְדָּה זֶה מְמַנָּה וּתְחוּסִים אֶתְּד
מַצַּד הַמִּשְׁכָּן הַעֲלִיזִין שְׁמִמְנָה תַּחַת יַד
מִיכָאֵל, וְיֵשׁ אוֹמְרִים תַּחַת יַד גְּבְרִיָּאֵל.
וּמִיכָאֵל הוּא רֵאשׁ בְּכָל מְקוֹם מַצַּד שְׂל

וְנִתְנָה הַמַּלְכוּת לִיהוּדָה, הַבְּכוֹרָה
לְיוֹסֵף, וְהַבְּהִיָּה לְלוּי. זֶהוּ שְׂכַתוּב פִּתּוּ
בַּמִּים אֶל תּוֹתֵר, לֹא תִשְׁתָּאֵר בְּהֵם. וּמַה
שְׂאֵמַר בְּחֵי וְרֵאשִׁית אוֹנִי, כָּאֵן בְּרַכּוּ
וְהַפְּקִידוּ אֶצֶל הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לְאַחֲוֵיב הַמֶּלֶךְ, וְשִׁבְּקֵשׁ מִהַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת לוֹ
טוֹבָה וְשִׁהֲיָה לוֹ בֵּן וְרָצָה שְׁהַמֶּלֶךְ יַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה
יוֹם אֶחָד עֶבֶר בְּנוּ בְּשׁוּק. אָמַר לְמַלְכָּה,
זֶה בְּנִי, וְדַאי אֶחֱוֵיב נַפְשִׁי. שְׁמַע הַמֶּלֶךְ,

רִישָׁא בְּכַל אֶתְר מְסֻטָּרָא דְחֶס"ד, וְנִבְרִיאַל מְסֻטָּרָא
 דְשִׁמְאֵלָא דְגְבוּרָה. (הושע יב) וַיְהוּדָה עַד רֹד עִם אֵל,
 סֹטֵר גְּבוּרָה, בִּי דִינָא אֶקְרִי, וְסִמּוּךְ לִיָּה רְאוּבֵן,
 אֵף עַל גַּב דְּמַלְכוּ הוּה דִּיהוּדָה, רְאוּבֵן סִמּוּךְ
 לְקַבְלִיָּה הוּה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְמִינִין אֵינּוֹן בְּנֵי רְאוּבֵן, לְאַנְתָּא
 תִּירִין קַרְבִּין בְּגוּ אֶרְעָא. תָּא חַוִּי, כְּתִיב כְּחִי,
 בְּגִלּוּתָא דְמַצָּרִים. וְרֵאשִׁית אוּנִי, דְאֵינּוֹן הוּוּ קַדְמָאִין
 לְגַבֵּי אַחִיחֹן לְקַרְבָּא. יִתֵּר שְׂאֵת, לְגִלּוּתָא דְאֲשׁוּר,
 דְמִתְפָּן גָּלוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן קַדְמָאִי מִכְּלָחוּ, וְסִבְלֵי
 כְּפָה בִישִׁין, וְכְפָה עֲנוּיִין סְבָלוּ, וְלֹא תָבוּ עַד כְּעַן.

וַיִּתֵּר עָז, לְזִמְנָא דְמִלְפָּא מְשִׁיחָא יִתְעַר בְּעֵלְמָא,
 אֵינּוֹן יִפְקוֹן וַיִּגְחֹן קַרְבִּין בְּעֵלְמָא, וַיִּנְצַחֹן,
 וַיִּתְקַפּוֹן עַל עַמְמֵיא. וּבְנֵי עֵלְמָא יִדְחִלוֹן מִנִּיחֹן

לשון הקודש

וְרֵאשִׁית אוּנִי - שהם היו ראשונים
 לְאַחִיחֹם לְקַרְבֵּי, יִתֵּר שְׂאֵת - לְגִלּוּת
 אֲשׁוּר, שְׁמִשָּׁם גָּלוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן
 רֵאשׁוֹנִים מִכָּלֵם, וְסִבְלוּ כְּפָה רְעוּת,
 וְכְפָה עֲנוּיִים סְבָלוּ, וְלֹא שָׁבוּ עַד כְּעַת.
 וַיִּתֵּר עָז - לְזִמְנָן שְׁמִלְךָ הַמְּשִׁיחַ יִתְעוֹרֵר
 בְּעוֹלָם, הֵם יֵצְאוּ וַיַּעֲרְכוּ קַרְבּוֹת בְּעוֹלָם
 וַיִּנְצַחוּ, וַיִּתְחַזְּקוּ עַל הָעַמִּים, וּבְנֵי הָעוֹלָם

הַחֶס"ד, וְנִבְרִיאַל מִצַּד שֶׁל שְׁמַאל שֶׁל
 גְּבוּרָה, וַיְהוּדָה עַד רֹד עִם אֵל, עַד
 הַגְּבוּרָה, נִקְרָא בֵּית דִּין, וְסִמּוּךְ לוֹ
 רְאוּבֵן. וְאֵף עַל גַּב שְׁמֵלְכוֹת הִיָּתָה שֶׁל
 יְהוּדָה, רְאוּבֵן סִמּוּךְ כְּנִגְדוֹ הִיָּה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֲתִידִים אוֹתָם בְּנֵי
 רְאוּבֵן לְעוֹרֵר שְׁנֵי קַרְבּוֹת בְּתוֹךְ הָאָרֶץ.
 בֹּא רָאָה, כְּתוּב כְּחִי - בְּגִלּוּת מַצָּרִים.

וַיִּרְתְּנוּ קַמֵּייהוּ, (דף רלו ע"א) וַיַּחֲשִׁיבוּ לְאַתְנַפְרָא
בְּמַלְכוּתָא, וְלֹא יִשְׁתַּאֲרוּן בֵּיהּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב פְּחוּ
כַפַּיִם אֶל תּוֹתֵר, מָאִי טַעְמָא לֹא יִשְׁתַּאֲרוּן בֵּיהּ,
וְאַפִּילוּ בְּסִטְרָא חַד דְּעֵלְמָא, בְּגִין כִּי עָלִית מְשַׁכְּבֵי
אַבְיָד. דְּזַמְיִין לְאַעְלָא וְלֵאנְתָא קֶרְבִּין בְּגוּ אַרְעָא
קַדִּישָׁא, מְשַׁכְּבֵי אַבְיָד דִּי יִקָּא, זוּ יְרוּשְׁלָם.

תָּא חֲזִי, בְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלְמָא, אֲתַבְּדְרוּ בְּנֵי רְאוּבֵן
בְּגָלוּתָא, לְקַבְּלִיהוּן דְּכָל יִשְׂרָאֵל, דְּאֲתַגְלוּ
בְּגָלוּתָא אַרְבַּע זְמַנִּין בְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלְמָא. הָדָא הוּא
דְכְתִיב, פְּחוּ חַד, וְרֵאשִׁית אוֹנֵי תְרֵי, יִתֵּר שְׂאֵת תְּלַת,
וְיִתֵּר עֲזוֹ אַרְבַּעָה. בְּגוּוֹנָא דָּא זְמַיִין אֵינּוּן לְאַנְתָּא
קֶרְבָּא בְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלְמָא, וְלִמְשַׁלְט בְּקַרְבֵּייהוּ עַל
כָּלָא, וַיִּנְצְחוּן עַמּוּמִין סְבִיאִין, וַיִּשְׁלְטוּן עַלֵייהוּ:

לשון הקודש

התפזרו בני ראובן בגלות, כנגד כל
ישראל שגלו לגלות ארבע פעמים
בארבע רוחות העולם. זהו שכתוב פחי
- אחר, וראשית אוני - שנים, יתר
שאת - שלשה, ויתר עז - ארבעה. כמו
בן עתידים הם לערך קרב בארבע
רוחות העולם ולשלט בקרבם על הכל,
וינצחו עמים רבים וישלטו עליהם.

יפחדו מהם וירתתו לפניהם ויחשבו
להתגבר במלכות, ולא ישארו בה. זהו
שכתוב פחו כפיים אל תותר. מה הטעם
שלא ישארו בה ואפלו בצד אחר של
העולם? משום כי עלית משכבי אביד,
שעתידים להכנס ולערך קרבות בתוך
הארץ הקדושה, משכבי אביד ויקא, זו
ירושלים.

בא ראה, לארבעת צדדי העולם

פִּתְחוּ פְּמִים אֵל תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ, הִכָּא
 אֶתְרַמְיִז עַל הִרְהוּרָא קַדְמָאָה דְהִתּוּה לִיה
 לִיעֲקֹב. בְּהַאי טַפְּהָ קַדְמָאָה בְּרַחֲלֵי, דְאֵלְמָלָא הִרְהוּרָא
 דְהִתּוּהָ טַפְּהָ הָוָה בְּאַתְרָהּ, אֲשֶׁתְּאֵר רְאוּבֵן בְּכֹלָא.
 אָבֵל פִּתְחוּ פְּמִים אֵל תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ,
 עָלִיתָ, בְּהִרְהוּרָא אַחְרָא, אִז חֲלַלְתָּ וְגו'.

דְּבַר אַחַר, פִּתְחוּ פְּמִים אֵל תּוֹתֵר, דְּהָא כִּד יִגְחֹן
 קָרְבָא בְּנֵי רְאוּבֵן בְּעֵלְמָא, וְיִנְעֲחֹן עֲמִמִּין
 סְגִיָּאִין, לָא יִשְׁתְּאֲרוּן בְּמַלְכוּתָא, מָאִי טַעְמָא, כִּי
 עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי, דְזִמְיִין לְאַגְתָּא קָרְבָא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא
 דִּי יִקָּא, דְכִתִּיב כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ (ס"א ד'א יְרוּשָׁלַיִם.
 מִשְׁכְּבֵי), מִשְׁכְּבֵי מִיבְעֵי לִיה. אֵלָא, אָבִיךָ דָּא יִשְׂרָאֵל
 סְבָא, מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ וְלָא מִשְׁכְּבֵי, בְּנִין דְּהָא בְּתָרֵי
 זְמַנֵּי אֶתְבְּנֵי יְרוּשָׁלַם, וְתִלִּיתָאָה לְזִמְנָא דְמַלְכָא

לשון הקודש

כַּאֲשֶׁר יַעֲרֹבוּ קָרֵב בְּנֵי רְאוּבֵן בְּעוֹלָם
 וְיִנְעֲחוּ עִמִּים רַבִּים, לָא יִשְׁאָרוּ
 בְּמַלְכוּת, מָה הַטַּעַם? כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי
 אָבִיךָ, שְׁעִתִּידִים לַעֲרֹךְ קָרֵב בְּאֶרֶץ
 הַקְּדוּשָׁה דְנוֹקָא, שְׂכֵתוֹב כִּי עָלִיתָ
 מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ, וְזוֹ יְרוּשָׁלַם. מִשְׁכְּבֵי??
 מִשְׁכְּבֵי הִנֵּה עָרִיךְ לְכַתְּבוּ אֵלָא אָבִיךָ, זֶה
 יִשְׂרָאֵל הַזֶּקֶן. מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ וְלָא
 מִשְׁכְּבֵי, מִשּׁוּם שְׁהָרֵי פְּעֻמִּים נִבְנְתָה

פִּתְחוּ פְּמִים אֵל תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ עַל
 מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ. כַּאֲן גְרַמְזוּ עַל הִרְהוּר
 רֵאשׁוֹן שְׁהִיָּה לִיעֲקֹב בְּטַפְּהָ הִרְהוּרָא
 בְּרַחֲלֵי, שְׂאֵלְמָלָא הִרְהוּרָא שֶׁל אוֹתָהּ
 טַפְּהָ הִנֵּה בְּמַקְוָה, נִשְׁאָר הִנֵּה רְאוּבֵן
 בְּכֹל, אָבֵל פִּתְחוּ פְּמִים אֵל תּוֹתֵר כִּי
 עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ. עָלִיתָ – בְּהִרְהוּר
 אַחַר, אִז חֲלַלְתָּ וְגו'.

דְּבַר אַחַר פִּתְחוּ פְּמִים אֵל תּוֹתֵר – שְׁהָרֵי

מְשִׁיחָא. וְעַל דָּא מְשַׁבְּבֵי אַבְיָד. וְהָכָא אֲתַגְלִיַּיא
בְּרַכָּה, וּמַאי דְהָזָה בְּהָהוּא זְמַנָּא, וּמַאי דְהָזָה בְּד
עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, וּמַה דִּיהָא בְּזַמְנָא דְמִלְפָּא
מְשִׁיחָא בְּעוֹבְדָא דְרַאוּבֵן:

שְׂמַעוֹן וְלוֹי אֲחִים, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָכָא אֲחִיד לֹון
בְּסִטְרָא שְׂמַאֲלָא דְשְׂכִינְתָּא. דְחָמָא עוֹבְדִין
דְדִינָא קְשִׁיָּא, דְלֹא יָכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, בְּרַכְתָּא דְלֶהוֹן אֵן הִיא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שְׂמַעוֹן
לֹא אֲתַחֲזִי לְהֵאִי, דְחָמָא לִיה פְּמָה עוֹבְדִין בִּישִׁין.
וְלוֹי דְאֲתִי מִסִּטְרָא דְדִינָא קְשִׁיָּא, וּבְרַכְתָּא לֹא תִלְיָא
בֵּיה. וְאַפִּילוּ בְּד אָתָּא מוֹשֶׁה, לֹא תִלִּי בְּרַכְתִּיה בֵּיה.
דְכַתִּיב, (דברים לג) בְּרִיךְ ה' חִילוֹ וּפּוֹעֵל יַדָּיו תִּרְצֶה,
בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִלְיָיא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדָּים

לשון הקודש

שְׂלֹא יָכוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
הַבְּרַכָּה שְׂלָהֶם אֵיפֹה הִיא? אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, שְׂמַעוֹן לֹא רָאוּי לָזֶה, שְׂרָאָה לוֹ
כְּמַה מַעֲשִׂים רַעִים, וְלוֹי שְׂבָא מִצַּד
הַדִּין הַקָּשָׁה, וּבְרַכָּה לֹא תִלְוִיָּה בּוֹ,
וְאַפִּילוּ כְּשִׂבָּא מוֹשֶׁה לֹא תִלָּה בּוֹ בְּרַכְתּוֹ,
שְׂכַתוּב (דברים לג) בְּרִיךְ ה' חִילוֹ וּפּוֹעֵל יַדָּיו
תִּרְצֶה. תִּלְוִי בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
בֵּא רָאָה, כְּתוּב (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל

יְרוּשָׁלַיִם, וּפַעַם שְׂלִישִׁית לְזַמְנֹו שְׂל
מִלְּךָ הַמְּשִׁיחָה, וְלָכֵן מְשַׁבְּבֵי אַבְיָד. וְכַאֲן
הַתְּגַלְתָּה בְּרַכָּה, וּמַה שְׂהִיָּה בְּאוֹתוֹ זְמַן,
וּמַה שְׂהִיָּה בְּשׁוֹכְנֵסוֹ יִשְׂרָאֵל לְאַרְזֵי,
וּמַה שְׂהִיָּה בְּזַמְנֵן מִלְּךָ הַמְּשִׁיחָה בְּמַעֲשֵׂה
רַאוּבֵן.

שְׂמַעוֹן וְלוֹי אֲחִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
כְּאֵן אֲחִיד אוֹתֶם בְּצַד שְׂמַאֲלָ שְׂל
הַשְּׂכִינָה, שְׂרָאָה מַעֲשִׂים שְׂל דִין קָשָׁה

שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדולות. זה
הים גדול, דא שכינתא דקיימא עליה דייעקב בד
בעא לאסתלקא מעלמא. ורחב ידיים, דהא כל עלמא
אמלי ואשתלים ואתצמצם תמן. שם רמש ואין
מספר, דכמה מלאכי עלאי וקדישאי אשתכחו תמן.
חיות קטנות עם גדולות, אלין אינון תריסר שבטין,
בנוי דייעקב, דאשתכחו בהון בשלימו. חד אילה, וחד
זאב, וחד ארי, וחד טלה. אמר רבי יצחק, אריה חד,
וטלה חד, חד זאב, וחד גדי, וכן בלהו, לאשתכחא
חיות קטנות עם גדולות.

רבי יהודה אמר, בלהו שפיר. אבל יהודה אריה,
שמעון שור, והא אוקמוה חבריא דהו
משגיחין דא לקבל דא, דא מימנא, ודא משמאלא.
לתורא דעזבדוי בישין, אמרו נצייר אקונין דאריה

לשון הקודש

בהם בשלמות, אחד אילה, ואחד זאב,
ואחד ארי, ואחד טלה. אמר רבי יצחק,
אריה אחד, וטלה אחד, אחד זאב,
ואחד גדי, וכן כלם, להמצא חיות
קטנות עם גדולות.

רבי יהודה אמר, הכל יפה, אבל
יהודה אריה ושמעון שור, והרי פרשוה
החברים שהיו משגיחים זה בנגד זה, זה
מימין וזה משמאל. לשור שמעשו

ורחב ידים שם רמש ואין מספר חיות
קטנות עם גדולות. זה הים גדול - זו
השכינה שעומדת על יעקב, פשרעה
להסתלק מהעולם. ורחב ידיים - שהרי
כל העולם מתמלא ונשלם ומצטמצם
שם. שם רמש ואין מספר - שפמה
מלאכים עליונים וקדושים נמצאו שם.
חיות קטנות עם גדולות - אלו הם
שנים עשר שבטים, בני יעקב שנמצאו

בְּקוֹפְטִיּוּהָ, וַיִּסְתַּבֵּל בְּדָא וַיִּדְחַל מִנִּיּוּהָ, כְּדָ שְׁמַעוֹן שׁוֹר,
יְהוּדָה אַרְיָה.

שְׁמַעוֹן לֹא זָכָה לְבִרְכָאן, אֶלָּא טַפַּל לִיָּה מוֹשֶׁה
בִּיהוּדָה. כְּתִיב הָכָא (דברים לג) שְׁמַע ה' קוֹל
יְהוּדָה, וּכְתִיב הָתָם (בראשית כט) כִּי שָׁמַע ה' כִּי שָׁנוּאָה
אֲנָכִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁמַעוֹן וְלוֹי, אֲבוּהוֹן סָלִיק
לוֹן לְמוֹשֶׁה. אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי, מָאִי טַעְמָא אֲבוּהוֹן
סָלִיק לוֹן לְמוֹשֶׁה. אָמַר לִיָּה, אַף אֲנִן נְסָלִיק לִיָּה
לְבוּצִינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה.

אֲתוּ שְׁאַלוּ לִיָּה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, כַּמָּה חֲבִיבִין
מְלוֹין. אֲטַפַּח בִּידוֹי וּבְכַה, וְאָמַר מָאן יִגְלִי לָךְ
מִהִימְנָא קַדִּישָׁא, אֲסַתְּלַקְתָּ בְּתַיִדְךָ עַל בְּנֵי נְשָׂא,
אֲסַתְּלַקְתָּ בְּמוֹתְךָ, וְאֲסַתִּים דִּיוִקְנֶךָ. מִפְּתַחַן דְּמֵאֲרָךְ
אֲתַמְסְרוּ בִידְךָ תְּדִיר.

לשון הקודש

אביהם העולם למושה? אמר לו, אף אני
נעלהו למנוחה הקדושה העליונה.
כֵּאֵו וְשָׂאלוּ אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר,
כַּמָּה חֲבִיבִים דְּבָרִים אֵלָיו. טַפַּח בִּידוֹ
וּבְכַה. אָמַר, מִי יִגְלַה אוֹתְךָ נֶאֱמַן
הַקְּדוּשׁ? הַתְּעֵלִית בְּתַיִדְךָ עַל בְּנֵי אָדָם,
הַתְּעֵלִית בְּפִטְרֶךָ וְנִסְתַּרְתָּ דְּמוֹתְךָ.
מִפְּתַחַת רַבּוּנְךָ נִמְסְרוּ בִידְךָ תְּמִיד.

רעים, אמרו נציר דמות של אריה
בְּרַפְתָּ שְׁלוֹ, וַיִּסְתַּבֵּל בְּזַה וַיִּפְתַּח מִמְּנֵו.
כְּדָ שְׁמַעוֹן שׁוֹר, יְהוּדָה אַרְיָה.
שְׁמַעוֹן לֹא זָכָה לְבִרְכּוֹת, אֶלָּא הַדְּבִיק
אוֹתוֹ מוֹשֶׁה לִּיהוּדָה. כְּתוּב כְּאֵן (דברים לג)
שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה, וּכְתוּב שָׁם (בראשית
כט) כִּי שָׁמַע ה' כִּי שָׁנוּאָה אֲנָכִי. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, שְׁמַעוֹן וְלוֹי, אֲבִיָּהֶם הָעֵלָם
לְמוֹשֶׁה. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, מָה הַטַּעַם

תָּא חַוִּי, יַעֲקֹב הָוּה לִיּוּה אַרְבַּע נָשִׁין, וְאוֹלִיד בְּנִין
 מִבְּלָהוּ, (דף קל"ז ע"ב) וְאַסְתְּלִיק (נ"א וְאַשְׁתְּלִים) בְּנָשׁוּי. כַּד
 בַּעַא יַעֲקֹב לְאַסְתְּלִקָא, שְׂכִינְתָא קַיִימִי עֲלוּי, בַּעַא
 לְבְרוּכִי לְאַלִּין, וְלֹא יְכִיל, מִקַּמִּי שְׂכִינְתָא דְדַחִיל.
 אָמַר, הִיךְ אַעֲבִיד, דְּהָא תְרוּוֹיִהוּ מִסְטָרָא דְדִינָא
 קַשְׂיָא קָא אַתְיִין. אִי אַתְקִיף בְּשְׂכִינְתָא לָא יְכִילְנָא,
 דְּהָא אַרְבַּע נָשִׁין הָווּ לִי, וְאַשְׁתְּלִימְנָא בְּהוֹן. אֶלָּא
 אֶסְלַק לוֹן לְמֵאֲרִי דְבִיתָא, דְּהָא (בֵּיתָא) בֵּיתָא בְּרַעוּתִיהָ
 קַיִימָא, וּמַה דְּבַעֵי יַעֲבִיד.

כַּד יַעֲקֹב אָמַר, חוֹלְקִין דְּנָשִׁין וּבְנִין הָא נְסֻבִית
 בְּהָאִי עֲלֵמָא, וְאַשְׁתְּלִמְנָא, הִיךְ אַתְקִיף
 בְּמִטְרוּנִיתָא יִתִּיר, אֶלָּא אֶסְלַק מִלִּין לְמֵאֲרִי
 מִטְרוּנִיתָא, וְהוּא יַעֲבִיד מַה דְּבַעֵי, וְלֹא יִדְחַל.

תָּא חַוִּי, מַה כְּתִיב, (דברים לג) וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ

לשון הקודש

הבית, שהרי וכו' הבית עומד ברשותו,
 ומה שירצה - יעשה.

כך יעקב אמר, חלקים של נשים וּבְנִים
 הרי לקחתי בעולם הזה וּנְשַׁלְמְתִי, ואיך
 אתחזק בַּגְּבִירָה יוֹתֵר? אֶלָּא אַעֲלֶה
 הַדְּבָרִים לְבַעַל הַגְּבִירָה, והוא יעשה מה
 שירצה, ולא יפחד.

בא ראה מה פתוב, (דברים לג) וְזֹאת
 הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים,

בא ראה, ליעקב היו ארבע נשים,
 והוליד בנים מכלן, והתעלה ונתקן
 בנשותיו. בשרצה יעקב להסתלק,
 עמדה עליו שכינה. רצה לברך את
 אלה ולא יכול, מלפני השכינה שפחד.
 אמר, איך אעשה, שהרי שניהם באו
 מצד הדין הקשה? אם אתחזק בשכינה
 - לא יכלתי, שהרי היו לי ארבע נשים
 ונתקנתי בהן, אלא אעלה אותן לבעל

מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, מָאֲרִיָּה דְבֵיתָא, מָאֲרִיָּה
 דְּמִטְרוֹנֵיתָא. כְּמָה דְכָתִיב, (במדבר ל) אִישָׁה יְקִימְנוּ
 וְאִישָׁה יִפְרְנוּ. דְּהָא (במדבר ז) כָּלֵת מֹשֶׁה כְּתִיב. וְעַל דָּא,
 מֹשֶׁה בְּרִיךְ מָאן דְּבַעַא וְלֹא דְחִיל, כְּדֹא וְקִימְנָא. וּבְגִין
 כְּדָא אָמַר יַעֲקֹב, הָא חֲמִינֵן דְּבַנֵּי אֱלִין בְּסִטְרָא דְדֵינָא
 קְשִׁיָּא, (ליתיה) יִיתֵי מָאֲרִיָּה דְבֵיתָא וְיִכְרֵךְ לֹון.

מֹשֶׁה וְדָאֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים הָיָה, וְרַעוּתִיהָ עָבִיד
 בְּבֵיתִיהָ, כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר אִישָׁה יְקִימְנוּ. הָדָא
 הוּא דְכָתִיב, (במדבר י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה ה'. וְאִישָׁה
 יִפְרְנוּ. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (במדבר י) וּבְנַחֲהָ יֹאמֶר שׁוּבָה
 ה'. וְדָאֵי רַעוּתִיהָ עָבִיד מָאֲרִיָּה דְבֵיתָא וְלִית דְּיִמְחֵי
 בִּידֵיהָ. כְּבַר נָשׁ דְּגִזֵּר עַל אֲנַתְתִּיהָ, וְעָבְדָא רַעוּתִיהָ.
 וְעַל דָּא יַעֲקֹב אָפַּי עַל גַּב דְּחֹהָ אַחִיד בְּאִילָנָא דְחֵי,
 לָא הָוָה מָאֲרִי דְבֵיתָא, אֶלָּא לְתַתָּא, מֹשֶׁה הוּא
 לְעִילָא, בְּגִין כְּדָא סָלִיק לֹון לְמָאֲרִיָּה דְבֵיתָא:

לשון הקודש

עוֹשֶׂה בְּבֵיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אִישָׁה
 יְקִימְנוּ, זֶהוּ שְׁכָנוֹב (שם י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 קוּמָה ה'. וְאִישָׁה יִפְרְנוּ, זֶהוּ שְׁכָנוֹב
 וּבְנַחֲהָ יֹאמֶר שׁוּבָה ה'. וְדָאֵי שְׁפַעַל
 הַבַּיִת עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ וְאִין מוֹחָה בְּיָדוֹ,
 כְּמוֹ לְאָדָם שְׁגוּזָר עַל אֲשֶׁתוֹ, וְהִיא
 עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ. וְעַל כֵּן יַעֲקֹב, אָפַי עַל גַּב
 שְׁהִיָּה אַחִינוּ בְּעֵין חַמִּימִים, לָא הָיָה בְּעַל

בְּעַל הַבַּיִת, בְּעַל הַגְּבִירָה, כְּכַתוּב (במדבר
 >) אִישָׁה יְקִימְנוּ וְאִישָׁה יִפְרְנוּ, שְׁהִרֵי (שם
 <) כָּלֵת מֹשֶׁה כְּתוּב. וְעַל כֵּן מֹשֶׁה מְכַרֵּךְ
 אֶת מִי שְׂרוּצָה בְּלֵי פַחַד, כְּמוֹ שְׂבִאֲרָנוּ.
 וְלָכֵן אָמַר יַעֲקֹב, הִרֵי רְאִיתִי שְׁבַנֵּי אֱלֹהִים
 הֵם בְּצַד הַדִּין הַקָּשָׁה, וְנִבְאִין יִבְאָ בְּעַל
 הַבַּיִת וְיִכְרֵךְ אוֹתָם.
 מֹשֶׁה וְדָאֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים הָיָה, וְרַעוּנוֹ

בְּסוּדָם אֵל תִּבְא נַפְשֵׁי וְגו', רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר,
 (תהלים כה) **סוּד יִי לִירָאִיו וְגו'. סוּד יִי לִירָאִיו,**

**רְזָא עֲלָאָה דְאֹרִייתָא, לָא יְהִיב קְדָשָׁא בְּרִידָה תּוּא
 אֲלָא לְאִינוּן דְּחִלִּי חֲטָאָה. וּמָאן דְּאִינוּן דְּחִלִּי חֲטָאָה,
 אֲתַגְלִי לֹזן רְזָא עֲלָאָה דְאֹרִייתָא. וּמָאן אִיהוּ רְזָא
 עֲלָאָה דְאֹרִייתָא, הָוִי אִימָא דָּא אֶת קִימָא קְדִישָׁא,
 דְּאֶקְרִי סוּד יִי בְּרִית קְדָשׁ.**

**שְׁמַעוֹן וְלוֹי, אֶטְרַחוּ גְרַמְיֵיהוּ עַל הָאִי סוּד, בְּאַנְשֵׁי
 שְׁכֵם, דִּיגְזָרוּן גְרַמְיֵיהוּ וַיִּקְבְּלוּ עֲלֵיהוֹן הָאִי
 סוּד. וּקְרָא אֶסְחִיד, בְּמַרְמָה. תּוּ בְּעוֹבְדָא דְזִמְרֵי בִן
 סְלוּא, דְּפַסֵּל הָאִי סוּד. וַיַּעֲקֹב אָמַר בְּסוּדָם אֵל תִּבְא
 נַפְשֵׁי. מָאִי נַפְשֵׁי. דָּא נַפְשָׁא דְעֲאָלַת וְאַתְאַחַדַּת
 בְּבְרִית עֲלָאָה לְעִילָא, וְאֶקְרִי נַפֶּשׁ צְרוּרָא דְחַיִּי.**

לשון הקודש

ה' ברית קדש.

שְׁמַעוֹן וְלוֹי הַטְרִיחוּ עֲצָמָם עַל סוּד זֶה
 בְּאַנְשֵׁי שְׁכֵם שִׁימּוּלוּ עֲצָמָם וַיִּקְבְּלוּ
 עֲלֵיהֶם סוּד זֶה, וְהַפְּסוּק מְעִיד
 שֶׁבְּמַרְמָה. וְעוֹד, בְּמַעֲשֵׂה זִמְרֵי בֶן סְלוּא
 שֶׁפַּסֵּל אֶת הַסּוּד הַזֶּה. וַיַּעֲקֹב אָמַר,
 בְּסוּדָם אֵל תִּבְא נַפְשֵׁי. מִי זֶה נַפְשֵׁי? זֶה
 נַפֶּשׁ שֶׁנִּבְנְסַת וְנִאֲחַזַת בְּבְרִית הָעֲלִיזוּנָה
 לְמַעְלָה, וְנִקְרָאת נַפֶּשׁ צְרוּר הַחַיִּים.

הבית אלא למטה. משה הוא למעלה,
 ולכן העלה אותם לבעל הבית.

**בְּסוּדָם אֵל תִּבְא נַפְשֵׁי וְגו'. רַבִּי אֲבָא
 פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כה) סוּד ה' לִירָאִיו וְגו'.
 סוּד ה' לִירָאִיו - הַסּוּד הָעֲלִיזוֹן שֶׁל
 הַתּוֹרָה לֹא נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלָא
 לְאוֹתָם יְרָאִי חֲטָא, וּמִי שֶׁהֵם יְרָאִי
 חֲטָא, מִתְגַּלָּה לָהֶם סוּד עֲלִיזוֹן שֶׁל תּוֹרָה.
 וּמִיָּהוּ סוּד הָעֲלִיזוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה? הָוִי
 אוֹמֵר זֶה אֶת בְּרִית קְדָשׁ, שֶׁנִּקְרָאת סוּד**

בַּקְהָלָם אֵל תַּחַד כְּבוֹדֵי. הָא אוֹקְמוּנָה, כְּמַה דְּאִתְּ
 אָמַר, (במדבר טז) וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם קִרְחָ. אֵל תַּחַד
 כְּבוֹדֵי, דָּא כְבוֹד יִשְׂרָאֵל סִתָּם. וְעַל דָּא לָא בְרִיךְ
 לֹון אַבוּהוֹן, כְּגִין דְּסָלִיק לֹון לְמֹשֶׁה. רַבִּי חֲזִיא אָמַר,
 מִתְּנֵי קָרְאִי (חסר) (ובגניני כף) (ס"א משמט) דְּלָא אֲתַאחִיד דָּא
 בְּדָא, וְאַצְטְרִיךְ הָכֵי. וְעַל דָּא אִית בֵּיה כְּלָא, וְלִית
 לָךְ דְּרָא בְּעֵלְמָא, דְּלָא נַחְתָּא דִּינָא דְלַחֹן לְקַטְרָגָא
 בְּעֵלְמָא וְאַסְגִּיאָו מְהֵדְרֵי עַל פְּתַחֲיֵיהוּ דְבִנֵי נִשְׂאָ, הֵא
 לָךְ כְּלָא. (ס"א הָא לְקַבֵּל הָא):

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךְ אַחִיךְ יִדְךָ בְּעֵרְףְ אִיבִיךְ וְגו' .
 רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (תהלים קד) עָשָׂה יְרַח לְמוֹעֲדִים
 וְגו' . עָשָׂה יְרַח כְּגִין לְקַדְשָׁא בֵּיה רִישׁ יְרַחִין, וְרִישׁ
 שְׁתִּין. וְלַעֲלָמִין סִיחָרָא לָא נָהִיר אֶלָּא מִשְׁמֵשָׁא, וְכַד
 שְׁמֵשָׁא שְׁלִיט, סִיחָרָא לָא שְׁלֵטָא. כַּד אֲתַכְּנִישׁ

לשון הקודש

בְּעוֹלָם, וּמִתְרַבִּים הַמְחַזְרִים עַל
 הַפְּתָחִים שֶׁל כְּנֵי אָדָם. הֵגִה לָךְ הַכֵּל נֹה
 כְּגִנְדָּהוּ.

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךְ אַחִיךְ יִדְךָ בְּעֵרְףְ
 אִיבִיךְ וְגו' . רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (תהלים קד)
 עָשָׂה יְרַח לְמוֹעֲדִים וְגו' . עָשָׂה יְרַח, כְּדִי
 לְקַדֵּשׁ בּוֹ רִאשֵׁי חֲדָשִׁים וְרִאשֵׁי שָׁנִים.
 וְלַעֲלָמִים הַלְבֵּנָה מְאִירָה רַק מִן
 הַשְּׁמֶשׁ, וְכִשְׁשׁוֹלְטַת הַשְּׁמֶשׁ - לָא

בַּקְהָלָם אֵל תַּחַד כְּבוֹדֵי, הָרִי פְּרִשׁוּתָ,
 כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (במדבר טז) וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם
 קִרְחָ. אֵל תַּחַד כְּבוֹדֵי - זֶה כְּבוֹד
 יִשְׂרָאֵל סִתָּם. וְלָכֵן לָא בְרַךְ אוֹתָם
 אֲבִיהֶם, מִשּׁוּם שֶׁהֵעֵלָה אוֹתָם לְמֹשֶׁה.
 רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מִהַפְּסוּקִים הִלְלוּ וּמִשּׁוּם
 כְּדָו (משמט) שְׁלָא נֶאֱחָזוּ זֶה בְּזֶה, וְהַצְטְרִיךְ
 כְּדָו. וְלָכֵן יֵשׁ בּוֹ הַכֵּל, וְאִין לָךְ דוֹר
 בְּעוֹלָם שְׁלָא יוֹרֵד דִּין שְׁלָהֶם לְקַטְרָג

שִׁמְשָׁא, בְּדִין סִיְהָרָא שְׁלֵטָא, וְלִית חוּשְׁבֵן לְסִיְהָרָא
אָלָא כַּד אַתְּכַנִּישׁ שִׁמְשָׁא.

וְתַרְוַיְיָהּ עֵבֶד קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְאַנְהָרָא. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א) וַיִּתֵּן אֶתֶם אֱלֹהִים
בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ וְגו'. וְהָיוּ לְאוֹתוֹת,
אֲלֵיךְ שִׁבְתוֹת, דְּכְּתִיב, (שמות לא) כִּי אוֹת הִיא. וְלְמוֹעֲדִים,
אֵינֻן יוֹמִין טָבִינ. וְלִיָּמִים, אֲלֵיךְ רִישֵׁי יַרְחִין. וְלְשָׁנִים,
אֲלֵיךְ רִישֵׁי שָׁנִין. דְּלְהוֹזֵן אוֹמוֹת הָעוֹלָם עֶבְדֵיךְ הַשְּׁבִין
לְשִׁמְשָׁא, וַיִּשְׂרָאֵל לְסִיְהָרָא.

וְאַזְלָא הָא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּתִיב, (ישעיה
ט) הֲרַבִּיתָ הַגּוֹי לֹא הִגְדַּלְתָּ הַשְּׂמֹחָה. הֲרַבִּיתָ
הַגּוֹי, אֲלֵיךְ יִשְׂרָאֵל, דְּכְּתִיב בְּהוּ (דברים ד) כִּי מִי גּוֹי גְדוֹל.
וְכְּתִיב, (דברי הימים א יז) גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ. לֹא, בְּגִינֵיהּ. הִגְדַּלְתָּ
הַשְּׂמֹחָה (מִמֶּשׁ), הָא סִיְהָרָא, דְּאֶתְרַבִּיאַת בְּנֵהוֹרָא

לשון הקודש

ראשי תיבות. ולשנים - אלו ראשי
שנים. שיהיו אמות העולם עושים
השבון לשמש, וישראל ללבנה.
וזת הולך כמו שאמר רבי אלעזר,
כתוב (ישעיה ט) הרבית הגוי לז הגדלת
השמחה. הרבית הגוי - אלו ישראל,
שכתוב בהם (דברים ד) כִּי מִי גּוֹי גְדוֹל,
וכתוב גוי אחד בארץ. לז - בשבילו.
הגדלת השמחה ומפשו - זו הלבנה

שולטת הלבנה, וכשמתכנסת השמש,
אז שולטת הלבנה, ואין השבון ללבנה
אלא רק כשמתכנסת השמש.
ושניהם עשה הקדוש ברוך הוא
להאיר, והו שכתוב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֶתֶם
אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל
הָאָרֶץ וְגו'. והיו לאתת - אלו שכתובת,
שכתוב (שמות לא) כִּי אוֹת הִיא. וְלְמוֹעֲדִים
- אלו ימים טובים. ולימים - אלו

בְּנִיּוֹתָיו דְּיִשְׂרָאֵל. אֹמֵרוֹת הָעוֹלָם לְשִׁמְשָׁא, וְיִשְׂרָאֵל
 לְסִיחָרָא, הֵי מְנִיחֵהוּ עֲדִיף. וְדָאֵי סִיחָרָא (דף קלז ע"א)
 לְעֵילָא, וְשִׁמְשָׁא דְאֹמֵרוֹת הָעוֹלָם, תְּחֹת הָאֵי סִיחָרָא
 הוּא, וְהָהוּא שִׁמְשָׁא מֵהָאֵי (ס"א סְמָרָא) סִיחָרָא נְהִיר.

חָמִי מַה בֵּין יִשְׂרָאֵל, לְהוּ. יִשְׂרָאֵל אֲחִידוּ בְּסִיחָרָא,
 וְאַשְׁתְּלִשְׁלוּ בְּשִׁמְשָׁא עֲלָאָה, וְאַתְאַחְדוּ בְּאַתְר
 (בִּיה) (ס"א דְּנְהִיר לְשִׁמְשָׁא) דְּנְהִירָא מְשִׁמְשָׁא עֲלָאָה, וּמִתְדַבְּקוּ
 בִּיה, דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
 כָּלְכֶם הַיּוֹם.

יְהוּדָה אַתָּה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מַלְכוּ לַיהוּדָה
 אֲתַקְיָיִם, וְהֵינֵנו דְּאֲמַרִּינוּ, מָאֵי דְכְתִיב, (בְּרַאשִׁית
 כט) הַפַּעַם אֹדְדָה אֶת ה', בְּגִין דְּאִיהוּ רְבִיעָאָה, אֹדְדָה
 אֶת ה', בְּגִין דְּאִיהוּ רְגֵלָא רְבִיעָאָה לְכַרְסֵיא. יְה"ו, דָּא
 רְשִׁימָא דְשִׁמָּא עֲלָאָה, וּבְמָה אֲשַׁתְּלִים, בְּה"א (ס"א)

לשון הקודש

לְשִׁמְשָׁא שְׁמֵאִירָה מֵהַשִּׁמְשׁ הָעֲלִיּוֹן
 וְנִדְבָקִים בּוֹ, שְׁכַתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם
 הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.
 יְהוּדָה אַתָּה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,
 מַלְכוּת הַתְּקִימָה לַיהוּדָה, וְהֵינֵנו מַה
 שְׁאֲמַרְנוּ, מַהוּ שְׁכַתוּב (בְּרַאשִׁית כט) הַפַּעַם
 אֹדְדָה אֶת ה', מְשׁוּם שְׁהוּא רְבִיעֵי אֹדְדָה
 אֶת ה', מְשׁוּם שְׁהוּא רְגֵל רְבִיעֵי לְכַפְסָא.
 יְה"ו זֶה רִשְׁם שֶׁל הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן, וּבְמָה

שְׁמֵתְנַדְלַת בְּאוֹר בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל.
 אֹמֵרוֹת הָעוֹלָם לְשִׁמְשָׁא, וְיִשְׂרָאֵל לְלִבְנָה,
 אִינְה מֵהֶם עֲדִיף? וְדָאֵי הַלְבָנָה לְמַעְלָה,
 וְהַשִּׁמְשׁ שֶׁל אֹמֵרוֹת הָעוֹלָם תְּחַת הַלְבָנָה
 הוּא, וְאוֹתוֹ הַשִּׁמְשׁ מִזּוּ וְהֵצִיחַ הַלְבָנָה
 מֵאִיר.

רְאָה מַה בֵּינֵם לְבִין יִשְׂרָאֵל. יִשְׂרָאֵל
 אֲחוּזִים בְּלִבְנָה, וְהַשְׁתְּלִשְׁלוּ בְּשִׁמְשׁ
 הָעֲלִיּוֹנָה, וְנִאֲחִזּוּ בְּמָקוֹם (בּוֹ) וְשִׁמְאִיר

בְּדַל"ת), וְהֵינּוּ ה"א בְּתִרְאָה דְשָׂמָא קְדִישָׁא. שְׂמָא
 קְדִישָׁא שְׁלִים בְּאַתּוּוּי, וְקָשֶׁר דְאַחִיד לִוּן, עַל דָּא
 יוֹדוּךְ אַחִיד, דְּמַלְכוּ לָךְ אֶתְחַזֵּיא לְאַתְקַיְימָא וְדַאי.
 (הושע יב) וַיְהוּדָה עַד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נֶאֱמָן,
 מִזֶּמַן קְדוּשִׁים, אֲלֵינ קְדוּשִׁים עֲלִיוּנִין, דְּכִלְהוּ אִוְדָן
 לְגַבִּיּה, וְשׁוּיָה נֶאֱמָן, בְּגִין כִּךְ הוּא קְדַמָּא בְּכוּלָא,
 הוּא מַלְכָא עַל כֻּלָּא.

רַבִּי שְׂמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מְלָךְ
 פְּנִימָה. כָּל כְּבוֹדָה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּבוֹדָה,
 בְּגִין דְּאִיהוּ כְבוֹד, דָּא עַל דָּא, דָּא דְכָר, וְדָא נוֹקְבָא
 (ס"א דָּא נוֹקְבָא), וְאַתְקַרֵּי כְבוֹדָה. בֵּת מְלָךְ, הֵינּוּ בֵּת שְׁבַע,
 בֵּת קוּל דְּאִיהוּ קוּל גְּדוּל, וְהֵאֵי מְלָךְ עֲלָאָה הוּא.
 פְּנִימָה, בְּגִין דְּאִית מְלָךְ דְּלָאו אִיהוּ לְגוּ פְּנוּתִיָּה, וְהֵאֵי
 כְבוֹדָה בֵּת מְלָךְ.

לשון הקודש

רַבִּי שְׂמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים מה) כָּל
 כְּבוֹדָה בֵּת מְלָךְ פְּנִימָה. כָּל כְּבוֹדָה – זו
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. כְּבוֹדָה – מְשׁוּם שֶׁהוּא
 כְבוֹד, זֶה עַל זֶה. זֶה זָכָר וְזוּ נְקֵבָה וְזוּ
 נְקֵבָה, וְנִקְרְאָת כְּבוֹדָה. בֵּת מְלָךְ – הֵינּוּ
 בֵּת שְׁבַע, בֵּת קוּל שֶׁהוּא קוּל גְּדוּל, וְזֶהוּ
 מְלָךְ הַעֲלִיּוֹן. פְּנִימָה – מְשׁוּם שֶׁיֵּשׁ מְלָךְ
 שְׂאִינּוּ לְפָנִים כְּמוֹתוֹ, וְזוּ כְבוֹדָה בֵּת
 מְלָךְ.

נְשָׁלָם? בְּה"א וּבְדַל"ת), וְהֵינּוּ ה"א
 אַחֲרוּנָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
 נְשָׁלָם בְּאוֹתֵיּוֹתָיו, וְקָשֶׁר שְׂאוּחֵזוּ אוֹתָן,
 עַל כִּךְ יוֹדוּךְ אַחִיד, שֶׁהַמַּלְכוּת לָךְ
 רְאוּיָה לְהִתְקַיֵּם וְדַאי. (הושע יב) וַיְהוּדָה עַד
 עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נֶאֱמָן. מִי
 הַקְּדוּשִׁים? אֵלּוּ קְדוּשִׁים עֲלִיוּנִים, שְׂכַלְם
 מוֹדִים לוֹ וְשָׂמוּ אוֹתוֹ נֶאֱמָן, לְכֵן הוּא
 רְאוּשׁוֹן בְּכָל, הוּא מְלָךְ עַל כֻּלָּם.